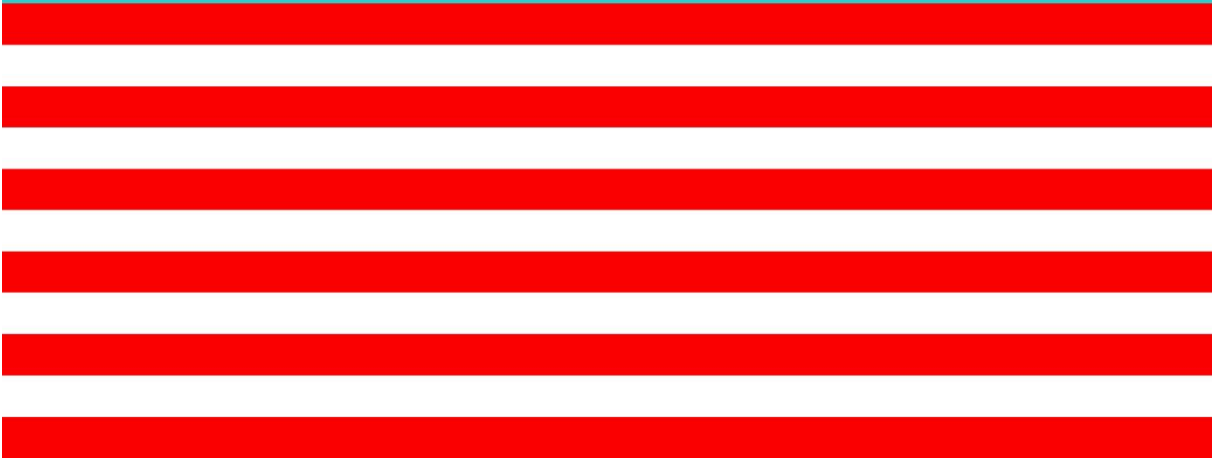
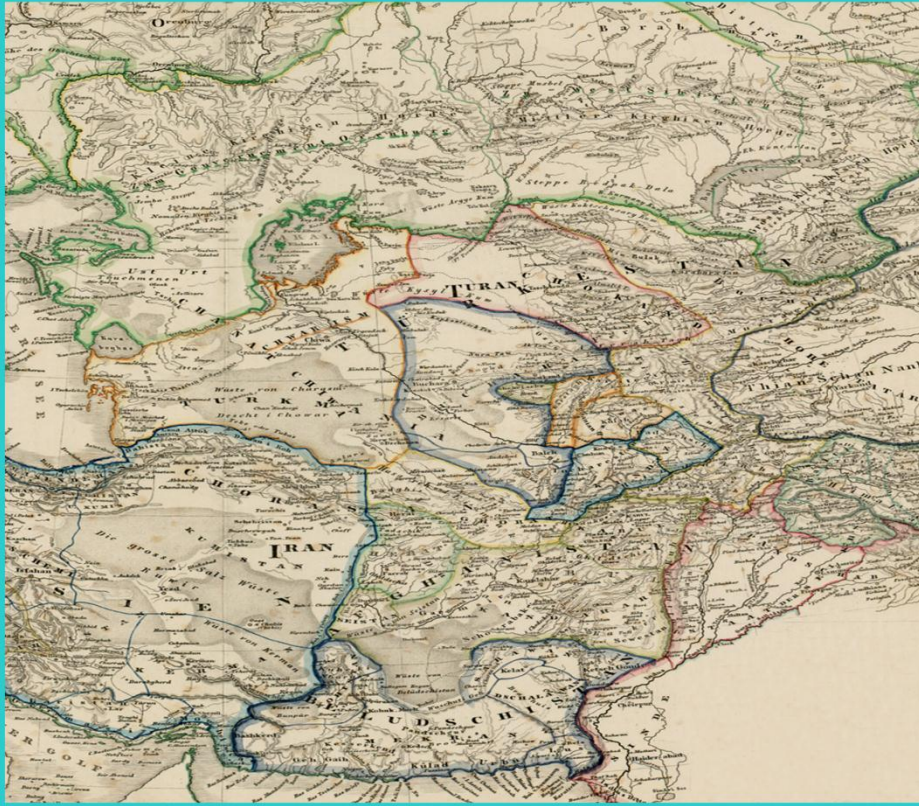

INTERNATIONAL JOURNAL OF VOLGA - URAL AND TURKESTAN STUDIES

ULUSLARARASI İDİL - URAL VE TÜRKİSTAN ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Yıl: 2020 Cilt: 2 Sayı:3

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Owner And Managing Editor

Dr. Gökçe Yükselen PELER

Editörler / Editors

Dr. Selahittin TOLKUN – Dr. Gökçe Yükselen PELER

Yazı İşleri / Secretarial Work

Saffet YILMAZ – Utku IŞIK

Yayın Kurulu / Editorial Board

Dr. Abdürreşit Celil KARLUK / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Andas Biro ZSOLT / Macar Turan Vakfı / Macaristan

Dr. Aziz ŞAKİR / Sofya Üniversitesi / Bulgaristan

Nesimi Adına Dilcilik Enstitüsü / Azerbaycan

Dr. Elvira LATİFOVA / Bakü Devlet Üniversitesi / Azerbaycan

Dr. Ercan ALKAYA / Fırat Üniversitesi / Türkiye

Dr. Erkin EMET / Ankara Üniversitesi / Türkiye

Dr. Feride TAGİROVA / Tataristan Galimcan İbrahimov Dil, Edebiyat ve Sanat Enstitüsü /
Tataristan – Rusya Federasyonu

Dr. Feyzi ERSOY / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Gülnür NABIULLİNA / Akmolla Başkırt Devlet Üniversitesi / Başkurdistan – Rusya
Federasyonu

Dr. Joliboy ELTAZAROV / Semerkant Devlet Üniversitesi / Özbekistan

Dr. Kayırbek KEMENGER / L. N. Gumilyov Avrasya Milli Üniversitesi / Kazakistan

Dr. Maral TAGANOVA / Türkmenistan İlimler Akademisi Milli Elyazmalar Enstitüsü /
Türkmenistan

Dr. Nazim MURADOV / Lefke Avrupa Üniversitesi / KKTC

Dr. Nurdin USEEV / Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi / Kırgızistan

Dr. Zeynep ELBASAN / Indiana Üniversitesi / Amerika Birleşik Devletleri

İdare Merkezi / Adress

Yenidoğan Mahallesi, Alperen Caddesi, Köşker Konağı, Bina No: 11, Kat 13, Daire 40.

Talas / Kayseri. Tel: +90 507 041 54 09

ijvuts.org / ijvuts@gmail.com

Yayın Türü / Type of the Periodical

Altı aylık, uluslararası hakemli dergi / Biannually, international refereed journal

İçindekiler / Context***Araştırma Makalesi / Research Article***

1 – 27 Doğu Türkçesi Tarihî Metinlerinde *-(X)P Turur* Biçimbiriminin Kullanımı Üzerine

Selahittin TOLKUN

28 – 55 Dinis Bülekov'un Yabancı ve Ömür Tektir Romanlarında Tematik Yapı

Nigâr KALKAN

56 – 81 Sivas Divriği Ulu Cami ve Darüşşifası Bezemeleri

Kifayet ÖZKUL

82 – 108 Mukay Elebayev'in "Uzun Yol (Узак Жол)" Romanında Kırgız Kültürünün İzleri

Onur TARLACI

109 – 118 Kırgız Atasözlerinde Diğer Toplumlarla İlgili Kullanımlar

Hilal ÇAĞLAR

119 – 149 Kazakistan - Tataristan İlişkilerine Analitik Bir Bakış

Hayrettin SAĞDIÇ

150 – 175 Türkiye'de Yayımlanan Çuvaş Türkçesi, Edebiyatı ve Folkloruna İlişkin Çalışmalar Üzerine Bibliyografya Denemesi

Dogukan ÖZEY

Çeviri / Translation

176 – 212 19. Yüzyıl Boyunca Çin Bölgesindeki Türkistan'ın Durumu: Sosyoekonomik Bir Çalışma

K. B. WARİKOO

(Çev. Utku IŞIK)

Kitap İncelemesi / Book Review

213 – 218 Ana Türkistan Hasreti

Selahittin TOLKUN

219 – 224 Sosyalizmden Türkçülüğe Kazanlı Ayaz İshakî (1878- 1954)

Tuğçe Burcu DEMİR

225 – 230 Hoca Ahmed Yesevî Dîvân-ı Hikmet Hikmetler Mecmuası Mısır Nüshası 1650

Selahittin TOLKUN

231 – 236 Heikki Paasonen ve Çuvaşça Masal Derlemeleri

Beytullah KOCABAŞ

Bilim Kurulu / Scientific Board

Dr. Abdumurat TİLAVOV / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan

Dr. Abid Nazar MAHDUM / İstanbul Üniversitesi / Türkiye

Dr. Adnan R. KARABEYOĞLU / Kocaeli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Ahmet ALBAYRAK / Erciyes Üniversitesi / Türkiye

Dr. Alimcan İNAYET / Ege Üniversitesi / Türkiye

Dr. Almira Kayırtaykızı KALİYEVA / M. O. Avezov Edebiyat ve Sanat Enstitüsü /
Kazakistan

Dr. Anarkul SALKYNBAY / Al-Farabi Ulıtyq Üniversitesi / Kazakistan

Dr. Assem KASSYMOVA / Kazak Yenilikçi Beşeri Bilimler ve Hukuk Üniversitesi /
Kazakistan

Dr. Bahadır KERİMOV / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan

Dr. Bekir Tümen SOMUNCUOĞLU / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Bilge Özkan NALBANT / Pamukkale Üniversitesi / Türkiye

Dr. Birsal ORUÇ ASLAN / Balıkesir Üniversitesi / Türkiye

Dr. Bülent BAYRAM / Kırklareli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Cemile KINACI / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Danagül MAHAT / L. N. Gumilyov Avrasya Milli Üniversitesi / Kazakistan

Dr. Dilnavoz YUSUPOVA / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan

Dr. Ebubekir GÜNGÖR / Yozgat Bozok Üniversitesi / Türkiye

Dr. Elçin İBRAHİMOV / Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi / Azerbaycan

Dr. Gatibe Vakıfkızı GULİYEVA / Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi / Azerbaycan

Dr. Gaybullah BABAYAR / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan

Dr. Güljanat KURMANGALİYEVA ERCİLASUN / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi /
Türkiye

Dr. Güven ARIKLI / Kıbrıs İlim Üniversitesi / KKTC

Dr. Habibe Yazıcı ERSOY / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye

Dr. Hamidulla DADABAYEV / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan

Dr. Ibodat BOZOROVA / Nevai Devlet Pedagoji Enstitüsü / Özbekistan

Dr. İlham SAYITQULOV / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan

Dr. İlseyar ZAKİROVA / Galimcan İbrahimov Dil, Edebiyat ve Sanat Enstitüsü, Tataristan,
Rusya / Tataristan – Rusya Federasyonu

Dr. Jañagül Serdalıkızı SULTANOVA / Kazak Milli Kızlar Pedagoji Üniversitesi /
Kazakistan

Dr. Kalamkas KALIBAYEVA / Abay Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi / Kazakistan

- Dr. Kayrat BELEK / Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi / Kırgızistan
Dr. Konuralp ERCİLASUN / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi / Türkiye
Dr. Kutluk Kağan SÜMER / İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Dr. Kürşat YILDIRIM / İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Dr. Maktagül Sotsialkızı ORAZBEK / L. N. Gumilyov Avrasya Milli Üniversitesi /
Kazakistan
Dr. Mehmet Mâhur TULUM / Anadolu Üniversitesi / Türkiye
Dr. Mehmet Vefa NALBANT / Pamukkale Üniversitesi / Türkiye
Dr. Muhammed İbrahim YILDIRIM / Yozgat Bozok Üniversitesi / Türkiye
Dr. Mukaddes ABDURAHMONOVA / Mirza Uluğ Bey Özbekistan Milli Üniversitesi /
Özbekistan
Dr. Murat CERİTOĞLU / Ankara Üniversitesi / Türkiye
Dr. Murat ÖZŞAHİN / Afyon Kocatepe Üniversitesi / Türkiye
Dr. Mustafa ARGUNŞAH / Erciyes Üniversitesi / Türkiye
Dr. Mustafa ÖNER / Ege Üniversitesi / Türkiye
Dr. Nergis BİRAY / Pamukkale Üniversitesi / Türkiye
Dr. Nevzat ÖZKAN / Erciyes Üniversitesi / Türkiye
Dr. Oxana MANOLOVA YALÇIN / Girne Amerikan Üniversitesi / KKTC
Dr. Özkan ÖZTEKTEN / Ege Üniversitesi / Türkiye
Dr. Qiyas ŞÜKÜROV / Yozgat Bozok Üniversitesi / Türkiye
Dr. Rita Bekjankızı SULTANGALİYEVA / Mahambet Ötemisov Batı Kazakistan Devlet
Üniversitesi / Kazakistan
Dr. Rysbek ALİMOV / İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi / Türkiye
Dr. Rysgul Abilkhamitkyzy / L. N. Gumilyov Avrasya Milli Üniversitesi / Kazakistan
Dr. Sabahat BAZAROVA / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan
Dr. Sagymbai ZHUMAGULOV / L. N. Gumilyov Avrasya Milli Üniversitesi / Kazakistan
Dr. Sarvinaz SOTİBOLDİYEVA / Ali Şir Nevai Üniveritesi / Özbekistan
Dr. Sevinj AKHUNDOVA / Hitit Üniversitesi / Türkiye
Dr. Sinan GÜZEL / İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi / Türkiye
Dr. Stoyan DİNKOV / Sofya Üniversitesi / Bulgaristan
Dr. Şamil SADIQ / AMEA Huseyn Cavid Ev Müzesi / Azerbaycan
Dr. Uzak JORAQULOV / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan
Dr. Yasin KAYA / Ege Üniversitesi / Türkiye
Dr. Yıldız KOCASAVAŞ / İstanbul Üniversitesi / Türkiye
Dr. Yılmaz ÖZKAYA / Ege Üniversitesi / Türkiye

Dr. Zaynabidin ABDİRASHİDOV / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan

Dr. Zuhra ALTYMYSHOVA / Kırgızistan – Türkiye Manas Üniversitesi / Kırgızistan

Dr. Zuhra Usmanbekkızı İSLAMBAYEVA / T. K. Jürgenov Kazak Sanat Akademisi /
Kazakistan

Dr. Zulhumar HOLMANOVA / Ali Şir Nevai Üniversitesi / Özbekistan

Bu Sayıdaki Hakemler / Reviewers In This Issue

Prof. Dr. Adnan Rüştü KARABEYOĞLU	Kocaeli Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent BAYRAM	Kırklareli Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Fatih KİRİŞÇİOĞLU	Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa KURT	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Rysbek ALİMOV	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Prof. Dr. Selahittin TOLKUN	Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Ali TAN	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Gökçe Yükselen PELER	Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Selim KAYA	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Emrah BOZOK	Millî Savunma Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gökberk YÜCEL	Yozgat Bozok Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Günay TULUM	Anadolu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Halit BİLTEKİN	Anadolu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Levent YENER	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sinan GÜZEL	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Talat KOÇAK	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz ÖZKAYA	Ege Üniversitesi
Dr. Buğra Oğuzhan ULUYÜZ	Anadolu Üniversitesi
Dr. Gürhan ÇOPUR	Ardahan Üniversitesi

Editör Notu / Editorial Note**3. Sayımızı Sunarken**

İdil-Ural ve Türkistan bölgesine yönelik konuların yer almasını amaçladığımız dergimizin üçüncü sayısı ile sizlerin karşısına yeniden çıkmamızın sevinci içerisindeyiz. Dergimizin bu sayıdan itibaren [ASOS indeksi](#) tarafından taranmaya başlaması bizler için bir başka sevinc vesilesi oldu. Önümüzdeki dönemde müracaat ettiğimiz diğer indekslerden de olumlu cevaplar bekliyoruz.

Dergimizin bu sayısında özgün araştırma makalesi olarak *dil, edebiyat, sanat tarihi, halkbilim, uluslararası ilişkiler, bibliyografya* alanında şu yedi yazı yer almaktadır: *Doğu Türkçesi Tarihî Metinlerinde -(X)p turur Biçimbiriminin Kullanımı Üzerine, Dinis Bülekov'un Yabancı ve Ömür Tektir Romanlarında Tematik Yapı, Mukay Elebayev'in "Uzun Yol (Yzak Жол)" Romanında Kırgız Kültürünün İzleri, Sivas Divriği Ulu Cami ve Dariüşşifası Bezemeleri, Kırgız Atasözlerinde Diğer Toplumlarla İlgili Kullanımlar, Kazakistan - Tataristan İlişkilerine Analitik Bir Bakış, Türkiye'de Yayımlanan Çuvaş Türkçesi, Edebiyatı ve Folkloruna İlişkin Çalışmalar Üzerine Bibliyografya Denemesi.*

Bu sayımızda "19. Yüzyıl Boyunca Çin Bölgesindeki Türkistan'ın Durumu: Sosyoekonomik Bir Çalışma" başlıklı bir adet de çeviri yazısı bulunmaktadır.

Bu sayımızda ayrıca şu dört kitap tanıtım yazısı bulunmaktadır: *Ana Türkistan Hasreti, Sosyalizmden Türkçülüğe Kazanlı Ayaz İshakî (1878- 1954), Hoca Ahmed Yesevî Dîvân-ı Hikmet Hikmetler Mecmuası Mısır Nüshası 1650, Heikki Paasonen ve Çuvaşça Masal Derlemeleri.*

Bu sayımızda da bizlere gerek çalışmalarlarıyla gerekse bu çalışmalarını değerlendirmedeki hakemlikleriyle katkıda bulunan bütün akademisyen dostlara teşekkürlerimi bildirmek istiyorum. Aynı şekilde derginin yayım aşamasında emeği geçen başta Doç. Dr. Gökçe Yükselen PELER olmak üzere Saffet YILMAZ ve Utku IŞIK adlı arkadaşlarıma da burada şükranlarımı sunmak istiyorum.

Prof. Dr. Selahittin TOLKUN